

Tot op de dag dat Joris mij vertelde over dit gesprek had ik er nooit bij stilgestaan dat we niet rijk waren. Toegegeven, ik had niet zoveel kleren als mijn vriendinnen. Ik had een dikke winterjas en een kort jasje met een kap voor als het regende - en niet regende. Veel last had ik daar niet van. Sinds we de oude computer van mijn oom hadden gekregen zeurde ik om een internetaansluiting. 'Dat is nergens goed voor,' zei papa. Blijven zeuren, Hanne, dacht ik. Nou ja... Maar dat we echt moesten bezuinigen werd op een dag heel erg duidelijk.

'We gaan!' zei Joris. Hij stond op en keek stralend in het rond. We waren net klaar met eten.

Mama schoot in de lach.

'Je meent het,' zei ze.

Papa zweeg en schudde geërgerd zijn hoofd.

Sinds die keer dat Joris 's middags niet naar huis was gekomen, schoten ze steeds minder goed met elkaar op.

Joris had een flinke uitbrander gekregen. Gelukkig had mama papa gekalmeerd.

Joris bleef ons met zijn kin in de hoogte kippig aankijken. Zijn oogjes flitsten heen en weer.

'Hou op met die spelletjes,' zei papa ruw. 'Wie gaat waarheen?'

'Wij,' zei Joris. 'Niet jij en jij en jij' – hij wees met een priemend vingertje – 'maar wij. De eerstejaars. Naar Oostenrijk op sneeuwklas, zoals reeds lang geleden door deze spreker alhier werd aangekondigd. We gaan de week voor de paasvakantie. Tot zover het nieuws.' Hij maakte een buiging en ging glunderend zitten.

Mama zweeg en zette zenuwachtig een paar kopjes in elkaar.

'En jij gaat er zomaar vanuit dat je mee kan?' vroeg papa. 'Daar beslis jij in je eentje over?'

Joris zakte onderuit op zijn stoel. Hij zag er opeens veel kleiner en smaller uit. Hij keek verschrikt.

'Toe nou,' zei mama zachtjes. Ze legde even haar hand op papa's arm.

'Iedereen gaat mee,' zei Joris. Zijn stem trilde.

'Dat kan best,' zei papa. 'Maar skivakanties zijn duur. Hoe lang blijven jullie weg?'

'Acht dagen,' zei Joris. 'Twee dagen reizen met de trein. En vanaf nu kunnen we sparen, we hebben nog meer dan drie maanden de tijd.'

'Weet je hoeveel het kost, Joris?' Dat was mama.

'Niet precies,' zei Joris. 'Tussen de vijfhonderd en zeshonderd euro, zei onze klassenleraar.'

'Hallo, ze geven het niet cadeau!' riep papa. 'Met een

beetje zakgeld erbij en wat extra spullen moeten we dan per maand op zijn minst tweehonderd euro opzijleggen. Dat is ongeveer de halve huishuur. Zet die reis maar uit je hoofd, Joris.'

Niemand zei iets. Joris slikte, zijn kin beefde. Mama had rode vlekken op haar wangen.

'Kom,' zei ze. Ze begon af te ruimen. 'Het is nog lang niet zover. We zullen wel zien.'

Papa keek nors voor zich uit.

[zesde tafereel]

Zelfs de kerstdagen waren niet gezellig. Toch hadden we ook dit jaar de kerstboom versierd en had papa de lampjes opgehangen. Op kerstavond bakte mama een hele stapel wafels en ze maakte echte chocolademelk. Van echte chocolade bedoel ik. Mama, Joris en ik zongen alle kerstliedjes die we kenden. Joris humde meer dan dat hij zong en brabbelde zelfverzonnen woorden als hij de tekst niet kende. Grappig was dat. We kwamen helemaal in de stemming tot papa zei: 'Ja, hou nu maar op met dat ge-jodel over vrede en gloria. Zo heerlijk gaat het er niet aan toe in de wereld!'

In de pakjes onder de boom zaten mutsen. Een voor Joris en een voor mij. Ik vond het nog wel een leuk cadeau, zo'n muts met een gek kwastje erop, maar Joris had echt gehoopt op het paar schaatsen waar hij al een eeuwigheid naar hengelde. In plaats daarvan gingen we een keertje schaatsen op de ijsbaan. Papa was in een rothumeur en bleef in de cafetaria zitten. 'Toe nou, paps,' probeerde ik, 'het is veel gezelliger met jou erbij.' 'Jullie doen maar waar je zin in hebt,' zei hij nukkig. 'Vooruit, ga maar.'

Mama probeerde vrolijk te zijn voor twee. Pff! Wat een gedoe! Ik was blij toen de vakantie eindelijk voorbij was en ik terug naar school kon, ook al omdat Joris ondertussen met dat stomme knutselwerk was begonnen.

‘Kijk eens,’ zei mama op een dag toen ze thuis kwam van de wasserij. Ze plofte twee grote plastic zakken op de keukentafel. ‘Misschien kunnen jullie hier iets mee doen? Bij ons wordt het weggegooid.’

Uit de zakken gleden grote vellen wit karton, wel honderd witte plastic stokjes en kleine platte prikkers, net tandenstokers. Joris en ik zaten er een beetje beduusd naar te kijken. Wat kon je daar mee beginnen?

‘Wat moet je met al die troep?’ bromde papa van achter zijn krant. ‘Laat die rommel toch waar hij is.’

Joris liet zijn handen over de vellen papier glijden. ‘Het is mooi karton, mams,’ zei hij. ‘Heel glad en lekker soepel, je kunt het zo plooiën. Kijk.’ Hij draaide een vel met de randen tegen elkaar. ‘Net een hut, of een vulkaan. Of...’ Hij sprong recht. ‘Ik heb een geweldig idee,’ zei hij. ‘Dit lijkt op een berg, zie je dat? Er is karton genoeg voor een hele bergketen. Van de stokjes kan ik bomen maken en de sneeuw maak ik van plukjes watten... O! En die kleine dingetjes zijn net skietjes en...’ Zijn ogen schitterden. ‘Ik maak een skidorp met huizen en mensen en alles erop en eraan. Yes!’

Mama lachte. ‘Als je het maar op je kamer doet,’ zei ze. ‘Papa heeft gelijk, die dingen moeten hier niet rondslingeren.’

‘Waarom gooien ze zoiets weg?’ zei papa. ‘Straks hebben ze geldproblemen en moeten ze weer personeel afdanken.’

‘Het was een verkeerde bestelling,’ zei mama. ‘Dit is allemaal inpakmateriaal om tussen de hemden en de lakens te steken, maar de maten kloppen niet.’

Papa haalde zijn schouders op. ‘Ach ja, blijkbaar is er toch iemand gelukkig mee,’ zei hij.

‘Als jullie opruimen, begin ik alvast aan het eten,’ zei mama. ‘Help je broer even, Hanne. En er moet eens naar de dakgoot gekeken worden aan de achterkant van het huis. Ik denk dat ze lekt, er zit een natte vlek op de muur.’ Dat laatste was voor papa bedoeld.

‘Ja, hoor,’ zei die. ‘Er moet eens gekeken worden... Moet het meteen gebeuren, mevrouw? Ik heb toch niets anders te doen.’

Mama’s gezicht betrok. ‘Dat zeg ik toch niet!’

Ik ruimde snel het karton op. Joris was al naar boven.

[zevende tafereel]